

Dnr

2020/281

Gäller fr. o. m.

2021-01-01

Antagen

KF § 158, 2020-11-23

AVGIFTSKONSTRUKTION AVSEENDE OMSORGSNÄMNDENS VERKSAMHETER

Tillämpningsregler för Sölvesborgs kommun

Allmänt

Avgiftssystemet styrs av bestämmelser i 8 kap. Socialtjänstlagen. Lagstiftningen anger den högsta avgift som kommunen får ta ut av enskild för hemtjänst, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård.

I lagstiftningen finns även bestämmelser om ett lägsta förbehållsbelopp för den enskilde, gällande normala levnadsomkostnader och faktisk boendekostnad. Därutöver anges i lagen på vilket sätt avgiftens storlek ska räknas fram, avgiftsunderlag.

Ett beslut om förbehållsbeloppets storlek samt avgiftens storlek kan överklagas via förvaltningsbesvär, och gäller beslut som rör:

- avgiftens storlek
- avgiftsändring
- beräkning av avgiftsunderlag
- beräkning av boendekostnad
- beräkning av minimibelopp

Högsta avgift, även kallat högkostnadsskydd eller maxtaxa 8 kap 5§ SoL:

Avser högsta avgift/månad som kommunen får ta ut för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård.

Med hemtjänst avses:

Dels uppgifter av servicekaraktär, som praktisk hjälp med hemmets skötsel, dels insatser som behövs för att kunna tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov.

Dessutom ingår ledsagning, avlösning av anhörigvårdare och trygghetslarm i hemtjänst begreppet. Även de omvårdnads- och serviceinsatser som tillhandahålls via särskilt boende inklusive korttidsboende ingår i begreppet hemtjänst.

Med prisbasbelopp avses det prisbasbelopp som fastställts enligt lagen om allmän försäkring.

Med hemsjukvård avses:

Den som på grund av sjukdom eller stor funktionsnedsättning inte kan ta sig till vårdcentralen kan ha rätt till hemsjukvård. Hemsjukvård kan ges under en kortare period till exempel efter en sjukhusvistelse men också för sjukvård under lång tid.

Med hemsjukvårdspatienter avses patienter som är inskrivna i hemsjukvården och har regelbundet hjälp av hemsjukvården varje månad.

Med hembesök av kommunsköterska avses enstaka besök som kommunsköterskan gör på uppdrag av Landstinget. Även enstaka besök från arbetsterapeut och fysioterapeut räknas som hembesök. När personen har insatser gällande vård i livets slut debiteras ingen hemsjukvårdsavgift.

Avgiften beräknas för varje enskild person. Detta eftersom biståndsbeslutet gäller den enskilda personen var för sig och serviceinsatserna kan variera mellan makar eller registrerade partners. Detsamma gäller sammanboende. När båda är beviljade larm tas hel avgift ut för första larmet och halv avgift för det andra.

En allmän omprövning av inkomster och avgifter ska ske årligen med tillämpning av ändrade basbelopp, skattebestämmelser, inkomst- och förmögenhetsuppgifter mm.

För den som inte inkommer med nödvändiga uppgifter för avgiftsprövningen, beslutas högsta avgift för den aktuella insatsen/insatserna.

För person som får bostad och vård i boendeform i annan kommun eller hos godkända utförare enl LOV där Sölvesborgs kommun har betalningsansvaret, gäller samma avgiftssystem som i kommunens egna boendeformer.

Gällande boende för barn och ungdom 9 § 8 Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade(LSS) utgår avgifter fastställda av fullmäktige (övriga avgifter år 2019)

BERÄKNING AV AVGIFTSUNDERLAG 8 KAP SOL:

Avgiftsunderlaget beräknas utifrån:

- inkomst under de närmaste 12 månaderna fördelat med lika belopp per månad.
- bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg räknas som inkomst
- förmögenhet ska inte påverka avgiftsunderlaget
- inkomst av kapital per den 31 december året innan det år avgiften avser medräknas
- avgiften baseras på den enskildes betalningsförmåga
- avgiften ska ändras om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats
- den enskilde är skyldig att meddela förändringar som kan påverka avgiften
- avgiften får ändras vid förändring av prisbasbelopp
- Förändringar kan innebära retroaktiv debitering för den enskilde eller återbetalning från kommunens sida från tidpunkten för de förändrade förhållandena. Om förändring gäller för lång tid tillbaka sker retroaktiv debitering/återbetalning max 1 år tillbaka.
- beräkningen ska göras utifrån så aktuella uppgifter som möjligt i den enskildes ekonomi

INKOMSTBERÄKNINGEN

Den beräknade månadsinkomsten utgör avgiftsunderlaget, vilken är den inkomst som kan antas inkomma under de närmaste 12 månaderna fördelat med lika belopp per månad.

För gifta eller registrerade partners gäller att inkomsterna ska läggas samman och därefter fördelas med hälften på vardera. Sammanboendes inkomster beräknas för respektive sambo såsom för ensamstående

personer då det inte finns lagstadgad underhållsskyldighet mellan sambor. Barns inkomster ska inte medräknas.

När avgifterna fastställs ska kommunen se till att make/a, sambo eller partner inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. Vid make/makas inflyttning till SÄBO ska mest fördelaktiga sätt att räkna inkomster användas. Grundregeln är att lägga samman inkomsterna och dela på hälften. Om det är mer fördelaktigt för den enskilde kan endast den egna inkomsten räknas.

Inkomsten bör enligt Socialstyrelsens rekommendationer enbart påverkas i de fall man faktiskt får bostadstillägg, särskilt bostadstillägg eller bostadsbidrag. Det är viktigt att informera om möjligheten att söka bidragen och även hjälpa till att kontakta Pensionsmyndigheten.

Som inkomst medräknas:

- inkomster, efter avdrag för preliminär skatt, av tjänst och näringsverksamhet
- som inkomst av tjänst räknas vissa typer av ersättningar, t ex pension, sjukpenning och livränta
- inkomst av kapital
- vissa skattefria ersättningar som avtalsgrupp-sjukförsäkringar (AGS) och studiebidrag
- utländska inkomster och stipendier som inte är skattepliktiga i Sverige
- bostadstillägg och särskilt bostadstillägg samt bostadsbidrag

Gällande näringsverksamhet ska endast överskott ingå i den avgiftsgrundande inkomsten.

Det tas inte hänsyn till underskott av kapital eller allmänna avdrag i deklarationen.

INKOMST AV KAPITAL

Gäller den faktiska nettoinkomsten av kapital per den 31 december året före det år som ansökan görs. Som intäkter räknas bl a ränteinkomster, utdelningar, inkomster vid uthyrning av privatbostäder och kapitalvinster. Vid inkomstprövningen avses den faktiska avkastningen.

Det är endast överskott som medräknas, om det uppstått ett underskott påverkas inte avgiftsunderlaget.

FÖRBEHÅLLSBELOPPET

Består av ett minimibelopp och den faktiska boendekostnaden. Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för följande poster (Konsumentverkets beräkningar):

I ordinärt boende minimibelopp

- Livsmedel
- Kläder, skor
- Fritid
- Hygien
- Dagstidning, telefon och TV-avgift
- Hemförsäkring
- Hälso- och sjukvård
- Tandvård
- Hushållsel
- Förbrukningsvaror
- Resor
- Möbler, husgeråd
- Läkemedel

Minimibeloppet ska per månad utgöra lägst en tolfteedel av: Socialstyrelsens procentberäkning av prisbasbeloppet för innevarande år.

NEDSÄTTNING AV MINIMIBELOPPET I SÄRSKILDA BOENDEN

Det finns två skäl som ger kommunen rätt att sätta ned storleken på minimibeloppet:

1. brukaren har inte en sådan kostnad som ingår i lagen angivna minimibeloppet, eftersom kostnaden ingår i hyran för särskilt boende (gäller även för hemtjänst och dagverksamhet).
2. kostnaden för en post som minimibeloppet omfattar ges kostnadsfritt av kommunen

INDIVIDUELL PRÖVNING

Förbehållsbeloppet ska höjas vid fördyrade levnadsomkostnader om dessa är varaktiga (minst 6 månader) och uppgår till ett inte oväsentligt belopp (minst 300 kronor/månad). Den enskilde måste kunna styrka sina kostnader om fördyrade levnadsomkostnader.

Förbehållsbeloppet får i undantagsfall sänkas om den enskilde inte har en kostnad som ska täckas av det schabloniserade minimibeloppet.

HÖJNING AV FÖRBEHÅLLSBELOPP FÖR YNGRE FUNKTIONSHINDRADE

Personer yngre än 61 år bedöms ha högre kostnader för livsmedel än äldre personer. Förbehållsbeloppet behöver därför i normalfallet höjas. Detta utifrån Konsumentverkets beräkningar där mellanskillnaden för personer som är 61 år eller äldre och övriga åldersgrupper visas. Detta innebär att förbehållsbeloppet för dessa personer kan räknas upp med aktuell summa, se Konsumentverkets hushållsbudget för olika åldersgrupper.

Individuell prövning för yngre funktionshindrade

Yngre personer med funktionshinder kan ha särskilda kostnader för bostättning och familjebildning och i dessa fall bör förbehållsbeloppen räknas upp efter individuell prövning. Detta till en nivå som överstiger minimibeloppet med max 10 procent. Kostnader för hemmavarande barn kan i vissa fall medföra höjning av förbehållsbeloppet. Som vägledning för att avgöra hur mycket förbehållsbeloppet ska höjas kan Konsumentverkets beräkningar av levnadskostnader för barn, med avdrag för barnbidrag användas. Avgift för plats i förskola och fritidshem kan ses som en särskild kostnad för barn. Underhållsbidrag som en förälder betalar för sitt barn är en kostnad som höjer förbehållsbeloppet. Efter individuella prövningar kan förbehållsbeloppet höjas för yngre funktionshindrade om det finns skäl för det och extra kostnader kan påvisas. Om de extra kostnaderna ersätts på annat sätt höjs inte förbehållsbeloppet.

HÖJNING AV FÖRBEHÅLLSBELOPPET VID MATDISTRIBUTION ELLER DYGNSPORTIONSABONNEMANG

Förbehållsbeloppet ska täcka normalkostnaden för livsmedel enligt Konsumentverkets beräkningar. Då det innebär merkostnader för matdistribution eller dygnsportionsabonnemang på särskilda boenden, ska det tas hänsyn till denna merkostnad. Förbehållsbeloppet ska höjas med skillnaden mellan den avgift kommunen tar ut för maten och Konsumentverkets beräkning för livsmedel.

Fördrade levnadsomkostnader angående livsmedelskostnaden räknas enligt Konsumentverkets beräkning för män respektive kvinnor i två äldre åldersgrupper, 61-74 samt 75 år och äldre. De fyra beloppen summeras och sedan divideras med fyra.

Beräkningen av den enskilda brukarens avdrag av merkostnad av matdistributionen görs inom 4 olika nivåer beroende på antalet portioner brukaren beställt.

Nivå 1 8 – 14 portioner

Nivå 2 15 – 19 portioner

Nivå 3 20 - 26 portioner

Nivå 4 27 – 30 portioner

PERSONER MED LÅGA INKOMSTER

Förbehållsbeloppet är ett schablonbelopp och avser s.k. normalkostnader för personer över 61 år och inte enskilda äldres faktiska levnadskostnader. Beloppet har beräknats utifrån Konsumentverkets hushållsbudget för personer 61 år och äldre. Kommunen har ingen skyldighet att betala ut medel till en person om inte miniminivån uppnås. Däremot är kommunen skyldig, om det kommit till vår kännedom att informera om möjligheten att ansöka om försörjningsstöd. Om den enskilde inte uppnår angivet förbehållsbelopp blir omsorgsavgiften noll kronor.

BERÄKNING AV BOENDEKOSTNAD

Som boendekostnad medräknas den faktiska boendekostnaden. Den aktuella hyresavgiften medräknas vid hyresrätt, gäller även för särskilt boende. I de fall bostaden utgörs av boende i villa eller bostadsrätt medräknas den faktiska boendekostnaden. Med faktiska boendekostnaden avses boendekostnad som beräknas enligt regler från Pensionsmyndigheten.

Om den faktiska kostnaden inte överensstämmer med Pensionsmyndighetens beräkningssätt måste boendekostnaden kunna styrkas.

Omsorgsavgiften, samt övriga debiteringsregler för avgifter

Timdebiteringen fastställs av Kommunfullmäktige årligen. Högsta avgift som kan tas ut är maxavgiften, om det finns avgiftsutrymme. Omsorgsavgiften debiteras utifrån 8 nivåer, och debitering sker i efterskott. Den enskilde betalar aldrig mer än framräknat personligt

avgiftsutrymme och max det belopp som nivån anger. Inom särskilda boenden gäller nivå 8, detsamma gäller korttidsboende/växelvård. Biståndshandläggares tid efter bedömning av behov av hemtjänst enligt bedömningsmall och schabloner för insatser ligger till grund för beslutet om avgift. Den beräknade tiden anges i hela timmar och avrundas neråt upp till halvtimme och uppåt över halvtimme. Tidsåtgången beräknas per månad.

Ledsagning och avlösarservice i hemmet

Vid ledsagning överstigande 15 timmar/månad räknas det som hemtjänst och innebär omsorgsavgift.

Vid avlösarservice i hemmet överstigande 16 timmar/månad räknas det som hemtjänst och innebär omsorgsavgift.

Vid avlösarservice i hemmet överstigande 4 tim/veckan när avlösarservicen kombineras med växelboende på korttidsboende räknas det som hemtjänst och innebär omsorgsavgift.

AVGIFTSBEFRIELSE

Avgiftsbefrielse/nedsättning av avgift när man har hemtjänst görs vid (under 8 timmar) sjukhusvistelse och gäller fr.o.m. första dag som hjälp inte ges i hemmet. Vid annan frånvaro gäller att avgiftsbefrielse/nedsättning av avgiften görs om frånvaron meddelats minst 7 dagar i förväg till enhetschef/arbetslaget. Reducering av avgiften görs per timme upp till nivå 8. Vid hemtjänst mer än 8 timmar görs ingen avgiftsbefrielse då högsta nivå har uppnåtts. Avgiftsbefrielse gäller inte för omsorgsavgiften på särskilda boenden/kortis/växelvård då högsta nivå uppnåtts efter mindre än en dags vistelse där. Avgiftsbefrielse sker endast om den faktiska avgiften blir lägre än beräknat avgiftsutrymme.

In- och utflyttning vid särskilda boende, hyresavgiften

Hyran debiteras en månad i förskott för nyupprättade hyreskontrakt.

För särskilda boende debiteras hyran per dag vid inflyttning. Vid utflyttning/dödsfall debiteras hyran för 10 dagar enligt hyreskontrakt. Vid utflyttning från Duvan gäller uppsägningstid enligt hyresavtalet vid utflyttning och 1 månad vid dödsfall.

Hyra debiteras fr.o.m. planerad inflyttningsdag eller senast efter 10 dagar efter anvisande av plats. Gäller under förutsättning att rummet är inflyttningsklart.

För gruppboende LSS gäller 1 månads uppsägningstid när brukaren önskar flytta från sin lägenhet. Vid dödsfall gäller samma princip som för särskilda boende.

DUBBLA BOENDEKOSTNADER

Hyreskostnaderna för det särskilda boendet ingår alltid vid beräkning av avgiftsutrymmet

Brukaren jämkas på den lägsta hyran av de båda bostäderna under perioden med dubbla boendekostnader, maximalt under 3 månader. Detta gäller endast då det är fråga om avveckling av ursprungligt boende och vid den tidpunkt det är aktuellt och inte retroaktivt. Avser inte brukaren att sälja eller säga upp bostaden kan kompensation för dubbla boendekostnader inte fås. Detsamma gäller om brukaren avser att lämna ursprunglig bostad som gåva. Gäller inte för personer som har förmögenhet motsvarande 2 prisbasbelopp och därutöver. Den dubbla boendekostnaden ska styrkas.

OMSORGSavgiften PÅ KORTTIDSBOENDE OCH TRYGG HEMGÅNG

Gäller för växelvårdsplats, korttidsboende eller för insats vid trygg hemgång.

Om en insats utgår under en kortare tidsperiod under en månad bör nivån på avgiften anpassas därefter på ett proportionellt sätt. Avgiften per dag blir högst kostnadsskyddet dividerat med 30. Matavgiften debiteras efter faktiska dagar.

TRYGGHETSLARM/SERVICE OCH HEMSJUKVÅRDSavgIFT

Gäller för trygghetslarmavgift, trygghetsserviceavgift och hemsjukvårdsavgift. Kostnaden för trygghetslarm/service och hemsjukvårdsavgift ingår i avgiftsutrymmet och debiteras i efterskott. Omsorgsavgiften, avgiften för trygghetslarm/service och hemsjukvårdsavgift kan sammanlagt aldrig bli högre än den enskildes avgiftsutrymme eller maxnivån.

Trygghetslarm/service debiteras:

Hela avgiften per månad om servicen påbörjas 1-15 dagen under innevarande kalendermånad

Halva avgiften per månad om servicen påbörjas 16-31 dagen under innevarande kalendermånad

Hela avgiften per månad om servicen avslutas 16-31 dagen under innevarande kalendermånad

Halva avgiften per månad om servicen avslutas 1-15 dagen under innevarande kalendermånad

DYGNSPORTIONSABONNEMANG

Debiteras en månad i efterskott och endast verkställda dygnsportioner debiteras enligt följande regler:

För reduktion av dygnsportionsabonnemanget i samband med annan vistelse ska frånvaron omfatta minst en dag. Reduktion i samband med utflyttning eller som följd av sjukdom som inte möjliggör matintag sker först nästkommande dag. Sker i dessa fall via minskning av antalet dagar enligt aktuellt dygnsportionspris under kalendermånad.

DISTRIBUERAD LUNCH INOM HEMTJÄNSTEN

Debiteras en månad i efterskott. Beräkning av månadskostnaderna sker via antalet beställda luncher utifrån biståndsbeslut. Reduktion av kostnaderna sker när brukare eller anhörig gjort avbeställning senast en dag innan.

Vid särskilda skäl debiteras ej kostnaden, trots att meddelande inte lämnats, t ex vid akut sjukhusvistelse.